

International
Scientific Conference

Algebraic and Geometric Methods of Analysis

Devoted to 160 anniversary of
Dvytro Grave
(25.08.1863 - 19.12.1939)
Academician of the Ukrainian
Academy of Sciences, the
first director of the Institute of
Mathematics of NAS of Ukraine

May 29 – June 1, 2023
Odesa, Ukraine

LIST OF TOPICS

- Algebraic methods in geometry
- Differential geometry in the large
- Geometry and topology of differentiable manifolds
- General and algebraic topology
- Dynamical systems and their applications
- Geometric and topological methods in natural sciences
- Geometric problems in mathematical analysis

ORGANIZERS

- Ministry of Education and Science of Ukraine
- Odesa National University of Technology
- Institute of Mathematics of the National Academy of Sciences of Ukraine
- Taras Shevchenko National University of Kyiv
- Kyiv Mathematical Society

SCIENTIFIC COMMITTEE

• Bolotov D. (<i>Kharkiv, Ukraine</i>)	• Konovenko N. (<i>Odesa, Ukraine</i>)
• Bondarenko V. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	• Maksymenko S. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)
• Boychuk O. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	• Mikhailets V. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)
• Boyko V. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	• Ostrovskiy V. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)
• Cherevko Ye. (<i>Odesa, Ukraine</i>)	• Petravchuk A. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)
• Dorogovtsev A. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	• Plaksa S. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)
• Drozd Yu. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	• Portenko M. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)
• Gerasymenko V. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	• Pratsiovytyi M. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)
• Fedchenko Yu. (<i>Odesa, Ukraine</i>)	• Savchenko O. (<i>Kherson, Ukraine</i>)
• Kiosak V. (<i>Odesa, Ukraine</i>)	• Romanyuk A. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)
• Kochubei A. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	• Timokha O. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)

ORGANIZING COMMITTEE

• Maksymenko S. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	• Cherevko Ye. (<i>Odesa, Ukraine</i>)
• Konovenko N. (<i>Odesa, Ukraine</i>)	• Osadchuk Ye. (<i>Odesa, Ukraine</i>)
• Fedchenko Yu. (<i>Odesa, Ukraine</i>)	• Sergeeva O. (<i>Odesa, Ukraine</i>)

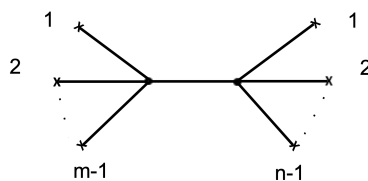

Рис 1. Граф подвійна зірка.

Доповідь ґрунтується на результатах статті [10], де, також, отримані теореми, подібні до теореми 1 для інших графів.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] R. Carlson, V. Pivovarchik. Spectral asymptotics for quantum graphs with equal edge lengths J. Phys. A: Math. Theor. Vol.41 (2008) 145202, 16 pp.
- [2] C. Cattaneo, The spectrum of the continuous Laplacian on a graph, Monatsh. Math. 124 (1997), no. 3, 215-235.
- [3] A. Chernyshenko, V. Pivovarchik. Recovering the shape of a quantum graph. Integral Equations and Operator Theory, Vol. 92, (2020), Art. 23.
- [4] L. Collatz, U. Sinogowitz. Spektren endlicher Grafen. Abh. Math. Sem. Univ. Hamburg, Vol. 21 (1957) 63-77.
- [5] D. M. Cvetkovic', M. Doob, H. Sachs. Spectra of Graphs. Theory and Applications. Berlin, 1980. Amsterdam 1988.
- [6] P. Exner, A duality between Schrödinger operators on graphs and certain Jacobi matrices, Ann. Inst. H. Poincaré, Sec. A **66** (1997), 359-371.
- [7] Fan R. K. Chung *Spectral graph theory* AMS Providence, R.I. 1997.
- [8] B. Gutkin, U. Smilansky, Can one hear the shape of a graph? J. Phys. A Math. Gen. **34** (2001), 6061-6068.
- [9] J. von Below, *Can One Hear the Shape of a Network*, Partial Differential Equations on Multistructures, Lecture Notes in Pure Mathematics, **219**, M. Dekker, NY, (2001), 19-36.
- [10] Пивоварчик В.М., Чернишенко А.А. *Коспектральні квантові графи за умов Діріхле на висячих вершинах*, прийнятої до друку в Українському математичному журналі.

Стійкість мінімальних поверхонь у субрімановому многовиді $\widetilde{E}(2)$

Ігор Гавриленко

(Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харків, Україна)

E-mail: igorgavrilenko0898@gmail.com

Євген Петров

(Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харків, Україна)

E-mail: petrov@karazin.ua

Відомо, що у тривимірному евклідовому просторі повна зв'язна мінімальна поверхня є стійкою тоді й тільки тоді, коли є площиною. Цей результат був отриманий незалежно О.В. Погореловим, М. до Кармо і К.К. Пенгом та Д. Фішер-Колбрі і Р. Шоеном (див., наприклад, [1]). Він узагальнює класичну теорему С.Н. Бернштейна, згідно з якою будь-яка повна явно задана мінімальна поверхня є площиною. У [2] було введено поняття

мінімальної поверхні в субрімановому многовиді. У подальшому такі поверхні та їхня стійкість вивчалися для різних субріманових геометрій, див. огляд у [4]. Зокрема, у [3] були отримані результати типу Бернштейна, тобто опис стійких мінімальних поверхонь, у субрімановій тривимірній групі Гейзенберга.

Субрімановим многовидом зветься гладкий многовид M разом з гладким векторним розподілом $\mathcal{H}$ на M (він зветься горизонтальним розподілом) і гладким полем евклідових скалярних добутків $\langle \cdot, \cdot \rangle_{\mathcal{H}}$ на $\mathcal{H}$ (субрімановою метрикою). Розглянемо гладку орієнтовану поверхню Σ у тривимірному субрімановому многовиді M , субріманова метрика $\langle \cdot, \cdot \rangle_{\mathcal{H}}$ якого будується як обмеження на $\mathcal{H}$ деякої ріманової метрики M . Сингулярна множина Σ_0 цієї поверхні складається з тих точок $p \in \Sigma$, для яких дотична площина $T_p\Sigma$ збігається з $\mathcal{H}_p$. Якщо N – одиничне нормальне поле Σ у рімановому сенсі, то можна описати сингулярну множину як $\Sigma_0 = \{p \in \Sigma \mid N_h(p) = 0\}$, де N_h – ортогональна проекція поля N на $\mathcal{H}$. Субріманова площа області $D \subset \Sigma$ визначається як $A(D) = \int_D |N_h| d\Sigma$, де $d\Sigma$ – ріманова форма площі Σ . Нормальною варіацією Σ , що задана гладкою функцією u , будемо називати відображення $\varphi: \Sigma \times I \rightarrow M$, що визначене умовою $\varphi_s(p) = \exp_p(su(p)N(p))$. Тут I – деякий окіл нуля в $\mathbb{R}$, а $\exp_p$ – ріманове експоненційне відображення. Іншими словами, ми будемо варіацію традиційним для ріманової геометрії чином, випускаючи геодезичні з точки p в напрямку $u(p)N(p)$. Позначимо $A(s) = \int_{\Sigma_s} |N_h| d\Sigma_s$, де $\Sigma_s = \varphi_s(\Sigma)$. Тоді $A'(0)$ зветься першою варіацією площі, що відповідає φ , а $A''(0)$ – другою. Поверхня Σ називається мінімальною, якщо $A'(0) = 0$ для будь-яких нормальних варіацій з компактним носієм у $\Sigma \setminus \Sigma_0$. Зауважимо, що тут ми слідуємо рімановій традиції, називаючи мінімальними поверхнями стаціонарні точки субріманового функціонала площі. Мінімальна поверхня Σ називається стійкою, якщо $A''(0) \geq 0$ для будь-яких нормальних варіацій з компактним носієм у $\Sigma \setminus \Sigma_0$. У [3] було, зокрема, встановлено, що у субрімановій тривимірній групі Гейзенберга повна зв'язна мінімальна поверхня з порожньою сингулярною множиною є стійкою тоді й тільки тоді, коли ця поверхня є вертикальною евклідовою площиною.

Многовид $\widetilde{E(2)}$ визначається як універсальне накриття групи власних рухів площини. Це простір $\mathbb{R}^3$ з координатами (x, y, z) (де (x, y) відповідає паралельному перенесенню, а z – куту обертання), на якому структура групи Лі визначає наступний базис лівоінваріантних векторних полів:

$$X_1 = \cos z \frac{\partial}{\partial x} + \sin z \frac{\partial}{\partial y}, X_2 = \frac{\partial}{\partial z}, X_3 = \sin z \frac{\partial}{\partial x} - \cos z \frac{\partial}{\partial y}.$$

Розглянемо на $\widetilde{E(2)}$ ріманову метрику $g = \langle \cdot, \cdot \rangle$ таку, що $\{X_1, X_2, X_3\}$ є ортонормованим базисом в кожній точці. Зауважимо, що вона виявляється евклідовою. У якості горизонтального розподілу $\mathcal{H}$ візьмемо розподіл, що натягнутий на $\{X_1, X_2\}$, а у якості $\langle \cdot, \cdot \rangle_{\mathcal{H}}$ – обмеження евклідової метрики на $\mathcal{H}$. Нехай Σ тепер – гладка орієнтована поверхня у $\widetilde{E(2)}$. Введемо деякі додаткові позначення. На регулярній частині $\Sigma \setminus \Sigma_0$ поверхні визначимо горизонтальне гаусове відображення $\nu_h = \frac{N_h}{|N_h|}$ та характеристичне векторне поле Z , яке у кожній точці утворюється з ν_h обертанням на прямиий кут у площині $\mathcal{H}_p$ (в орієнтації, що визначена $N(p)$). Позначимо $S = \langle N, X_3 \rangle - |N_h|X_3 \in T_p\Sigma$. Векторне поле S доповнює Z до базису дотичної площини. Через ∇ позначатимемо ріманову коваріантну похідну. Нехай B – оператор Вейнгартена поверхні Σ відносно N , що визначається для будь-якого дотичного до Σ векторного поля W умовою $B(W) = -\nabla_W N$.

Теорема 1. Нехай Σ – поверхня у $\widetilde{E}(2)$. Тоді перша нормальна варіація її площі, що задана функцією u , має наступний вигляд:

$$A'(0) = \int_{\Sigma \setminus \Sigma_0} |N_h|^{-1} (-\langle B(Z), Z \rangle + \langle N, X_3 \rangle \langle \nabla_{\nu_h} X_3, \nu_h \rangle) u \, d\Sigma.$$

Якщо Σ мінімальна, то друга нормальна варіація її площі, що задана функцією u , має наступний вигляд:

$$\begin{aligned} A''(0) = & \int_{\Sigma \setminus \Sigma_0} -2|N_h| \langle B(Z), S \rangle^2 u^2 + 2|N_h| \langle B(Z), Z \rangle \langle B(S), S \rangle u^2 + \\ & + 2|N_h| \langle B(Z), Z \rangle u^2 (\langle B(S), S \rangle + \langle B(Z), Z \rangle) - 2 \langle N, X_3 \rangle \langle B(S), Z \rangle Z(u) u + \\ & + |N_h|^{-1} (Z(u) + \langle N, X_3 \rangle |N_h| \langle \nabla_{\nu_h} X_3, Z \rangle u)^2 - \\ & - 2|N_h|^2 \langle \nabla_{\nu_h} X_3, \nu_h \rangle u - |N_h|^3 \langle \nabla_{\nu_h} X_3, \nu_h \rangle^2 u^2 \, d\Sigma. \end{aligned}$$

Твердження 2. Евклідова площина у $\widetilde{E}(2)$ є мінімальною тоді й тільки тоді, коли це горизонтальна або вертикальна площина. Усі мінімальні евклідові площини у $\widetilde{E}(2)$ є стійкими.

Іншими прикладами мінімальних поверхонь є явно задані $y = A \cos z + B$ та $y = x + A(\sin z + \cos z) + B$, де A, B постійні. Наведені приклади демонструють, що з мінімальності поверхні у рімановому сенсі не впливає її субріманова мінімальність та навпаки. Будемо називати поверхню Σ у тривимірному субрімановому многовиді вертикальною, якщо $T_p \Sigma \perp \mathcal{H}_p$ для кожної $p \in \Sigma$. Зокрема, такі поверхні не містять сингулярних точок.

Теорема 3. Будь-яка повна зв'язна вертикальна мінімальна поверхня у $\widetilde{E}(2)$ – це горизонтальна евклідова площина $z = C$ або паралельно перенесений уздовж площини (x, y) стандартний гелікоїд $x \cos z + y \sin z = 0$. При цьому гелікоїди є нестійкими.

Звідси отримуємо наступний частковий результат типу Бернштейна.

Наслідок 4. У $\widetilde{E}(2)$ повна зв'язна вертикальна мінімальна поверхня є стійкою тоді й тільки тоді, коли ця поверхня є горизонтальною евклідовою площиною.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] D. Fischer-Colbrie, R. Schoen. The structure of complete stable minimal surface in 3-manifolds of non-negative scalar curvature. *Comm. Pure Appl. Math.*, 33(2) : 199–211, 1980.
- [2] N. Garofalo, D.-M. Nhieu. Isoperimetric and Sobolev inequalities for Carnot-Carathéodory spaces and the existence of minimal surfaces. *Comm. Pure Appl. Math.*, 42(3) : 1081–1144, 1996.
- [3] A. Hurtado, M. Ritoré, C. Rosales. The classification of complete stable area-stationary surfaces in the Heisenberg group $\mathbb{H}^1$. *Adv. in Math.*, 224(2) : 561–600, 2010.
- [4] M. Ritoré, C. Rosales. Area-stationary and stable surfaces in the sub-Riemannian Heisenberg group $\mathbb{H}^1$. *Matemática Contemporânea*, 35 : 185–203, 2008.

- M. Bessmertnyi, V. Zolotarev** *p-Hyperbolic Zolotarev functions in boundary value problems for a p th order differential operator* 113
- N. Zorii** *Thinness at infinity and Deny's principle of positivity of mass in the theory of Riesz potentials* 114
- А. Чернишенко** *Знаходження форми квантових графів за умов Діріхле на висячих вершинах* 116
- І. Гавриленко, Є. Петров** *Стійкість мінімальних поверхонь у субрімановому многовиді $E(2)$* 118
- М. Гречнева, П. Стеганцева** *Двовимірні неізотропні поверхні з плоскою нормальною зв'язністю і невиродженим грассмановим образом постійної кривини у просторі Мінковського* 121
- В. Кіосак** *Геодезичні відображення симетричних просторів* 122
- І. Курбатова** *Про 3F-планарні відображення псевдо-ріманових з інтегрованою структурою Яно-Хочу-Чена* 123
- М. Працьовитий, І. Лисенко, Ю. Маслова** *Тополого-метрична теорія G-зображення чисел* 124
- С. Покась, А. Ніколайчук** *Наближення для просторів афінної зв'язності та індуковані відображення* 125
- М. Піструїл** *Закономірності квазі-геодезичних відображень узагальнено-рекурентно-параболічних просторів* 126
- М. В. Працьовитий, О. І. Бондаренко, Я. В. Гончаренко, С. П. Ратушняк** *Геометрія чисел у задачах конструктивної теорії локально складних функцій* 128
- А. Сердюк, Т. Степанюк** *Розв'язок задачі Колмогорова-Нікольського для інтерполяційних поліномів Лагранжа на класах узагальнених інтегралів Пуассона* 130
- І. Петков, Р. Салімов, М. Стефанчук** *Про нижню оцінку діаметра образу круга* 132